

JEGYZETEK

a Bartók-émlékhangversenyéről

TIZ EVE HALOTT, de jobban él, mint valaha — ezekkel a szavakkal nyitotta meg Kodály Zoltán a Bartók Béla emlékére rendezett operaházi emlékünnepeket. S ezt éreztették azok is, akik hélfőn este megjelentek a Nemzeti Színházban, hogy a szegedi Bartók-évet megnyitó ünnepi estét meghallgassák. Jobban él, mint valaha — mert zenéjére mind szárnyalóbb visszhang felel, a szívek legmélyebb rétegeiből feltörő, az érzékekre csapó hangokkal együtt rezonáló válasz. Bartók zenéje megkezdte hódító útját a szegedi zenét szerető közönség szívében is.

A Gyászinduló komor, megdöbbentő hangzattal már a Bartók zene lényegét érzékeltetik — magas feszültségű árammal való telítődést. A Gyászindulót hallgatva arra a Bartók Bélára emlékezünk, aki utolsó lehelletéig állta keményen fiatalos lelkesedését minden vállalásán.

A RAPSZODIA zongorára és zenekarra a 24 éves Bartók országláncoként villantja felénk. Hernádi Lajos ihletett értelmezése remekművet fedezett és lát fel számunkra. A „lassú” eszményien nemes páloszt, s a „friss” szilaj áradást mesteri varázslattal keltette életre. A legapróbb részlet megformálásától az egész lenyűgöző kerék formálásáig most is megmutatta, hogy Bartók műveinek leghivatottabb megszólaltatói közé tartozik. Az egykori tanítvány hűségével, a Mester elképzeléseinek szellemében való tolmácsolásával tette a szegedi Bartók-hangversenyt a nagy magyar lángelmére való emlékezés megragadó ünnepévé. A közönség szünni nem akaró ünneplését Bartók két zongoraművének előadásával viszonzta, az I. Rondóból finom művészi érzékkel, az Allegro barbara döbbenetes feszülő energiáit a magabiztos férfi öntudatos alkotóerejének sodrába kormányozta.

Bartók egyik legnépszerűbb érettkori műve, a Tánctánc. A nép legyőzhetetlen ereje nem öltött még ilyen impozáns zenei formát sohasem.

MIT KÖZVETÍTETT FELENK ebből a szenvedélyektől izzó műből a zenekar előadása? A műsor számaiban itt jutott legmagasabbra feladatának megoldásában. A Rapszodiában még nem volt mindig egyenrangú fél a zongorázó művészeti lendületével, a mű fiatalos hévvel teli, lelkes patosza nem sugárzott át mindenütt meggyőzően a zenekar előadásán. A Tánctáncot biztos technikával begyakoroltasága már felengedte szabadul-

ni a zene belső izzását, magával ragadott, képzeletet megindított, s lelkesítő tűzként hatolt át szíven, lelken. Rubányi Vilmos, a zenekar kitűnő karnagya gondos és lelkes előkészítő munka után, mely minden hangnak megkereste a helyét s mely minden apró folto tudatos szinképbe fogott, az előadásban biztosan uralta a zenekart, s nyújtó, magával ragadó energiával vitte sikerre Bartók e rendkívül nagyigényű, s a zenekartól és karmestertől tudása legjavát kívánó művét.

Az újjáalakított Szegedi Filharmoniai Zenekar Bartók Béla nevét vette fel. Ez a név sokra kötelez. Munkára kötelez a legmagasabb művészi ideálokért való harcban s névadójának, Bartók Béla művészetének hírdetésében. Bartók művészetének Szeged zenekultúrájában elevenen ható erővé kell válnia. Ezért ezt az első jelentős lépést folytatni kell. S ehhez fel kell használni ennek az ünnepi Bartók-hangversenyt tanulságait is. Bartók Béla művészetének Szegeden közönséget kell nevelni. S ezért az emlékvérvonalakhoz feladatai között a nevelés kérdését előtérbe kell hozni. A hangverseny fiatal közönségének lelkes tapsviharái adják ehhez a munkához a legtöbb buzdítást.

A közönségszervezésnek most is az ifjúság még szélesebb rétegeire kellett volna támaszkodnia. A közönségnevelés megköveteli különösen Bartók műveinél az egyes művek rövid, lényegre mutató, elemző ismertetését is. A most bemutatott művek maradjanak a filharmonikus zenekar műsorán, érleljék, örömmel várja újból megszólaltatásukat, s jussanak el azokhoz is, akiket előítéletük ma még távol tart ennek a lángszű magyar szellemnek alkotásaitól. Szóljanak meg reprezentatív ünnepi alkalmakkor, amikor a szegedi dolgozók széles rétegei jelen vannak.

BARTÓK BÉLÁT az egész világ mint korunk legnagyobb zenei alkotó géniuszát ismeri el. Muzsikája diadalmasan száll az éter hullámain keresztül világrészek felett. A magyar zenei élet, s közelebről Szeged muzsikusa akkor lesznek méltóak Bartók nagyszerű hagyatékához, ha az erők összefogásával szüntelenül fáradoznak azon, hogy Bartók Béla zeneje dolgozó népünk közkincsévé váljon. Erdős János

Rágalmazásért
— 3 hónapi börtön

Bacsó József, az újszegedi Haladás TSZ volt tagja egy alkalommal részegen bement a Városi Párt-végrehajtóbizottságra, ahol vezető pártfunkcionáriusok előtt megrágalmazta a Haladás TSZ több tagját, akik szerint a tsz-ben visszaélések követnek el. Az elvtársak akkor mindjárt figyelmeztették Bacsót, hogy részeg, s ezért nem tárgyalhatnak vele. Bacsó József azonban megrágalmazta a párt-végrehajtóbizottság mezőgazdasági osztályának vezetőjét és a Haladás TSZ elnökét, — olyanokat állított róluk, amelyekről később kiderült, hogy teljesen valótlanok, hazugságok. A rágalmazót természetesen bíróság elé állították. A tárgyaláson Bacsó József beismerte, hogy mindaz, amit mondott, alaptalan hazugság. A tárgyaláson kiderült, hogy a felelőtlen rágalmazó, a becsületes embereket hajbakeverni akaró Bacsó József a felszabadulás előtt fűszerüzletet bérelt, s a kapitalista szellem maradványait hatották át a tsz-ben való működése idején is. Egy alkalommal például iróképet vásárolt a tsz részére: 2000 forintért vette, 3000 forintért adta el a szövetkezettnek. — 1000 forintot zsebreüllesztett. Ezenkívül feketevásárlásért egyszer már 1500 forint pénzbüntetésre ítélték. Most ezt a büntetést is figyelembe vették és Bacsó Józsefet rágalmazásért 3 hónapi börtönbüntetésre ítélték a Városi Bíróság.

A történet s az ítélet figyelmeztető! Büntetlenül senki sem rágalmazhat becsületes embereket!

Társadalmi munka
segítségével még 8
kút-kifolyó épül

A II. kerületi Tanács város- és községgazdálkodási tervében 1955-ben 14 kút építése állt. A kerület lakossága a kutak építésénél sok társadalmi munkát végzett el: így vált lehetségessé, hogy a megtakarított pénzből még nyolc kút-kifolyó épült a második kerületben. Elkészült a Béketelepen a Hosszú utcában is a kút — nem kell most már az utcában lakóknak 6—800 métert gyalogolni a kútig. Rövidesen megkezdik a Petőfitelep VIII-as és IX-es utcájában is a kút-kifolyó építését.

AZ ÉLŐ KAPCSOLAT EREJE

Csepizsak elvtárs, a területi végrehajtó bizottság elnökhelyettese Dubljaniba érkezett. A területi végrehajtóbizottság épületében már várta a látogatók.

Megkezdődött a fogadás. Többen bejelentették, hogy házépítés céljából fára van szükségük. Egy idősebb kolhozparaszt panaszkodott, hogy igazságtalanul osztották el a veteményeskertnek szánt földet. Egy egyedülálló, 80 éves asszony kérte, hogy helyezze el az aggodalmában. Egyesek tanácsért jöttek.

A panaszoktól kolhozparaszt távozásakor megjegyezte:

— Azt gondoltam, hogy panaszommal el kell mennem Drogobicsba. Kiderült, hogy

itt helyben is

mindent el lehet intézni... Estefelé a területi végrehajtóbizottság elnökhelyettesét Olga Ivanisint kolhoztag kereste fel. Elmondta, hogy az asszony nagyon haragszik a kolhozelnökre:

— Ön is jól tudja, hogy most jön a munka dandárja. Ilykor jár ki a legtöbb ember a mezőre. Elnökünk, Szimin elvtárs azonban nem törődik ezzel. Hiába kérjük, nem hajlandó bölcsödét felállítani. Pedig erre feltétlenül szükségünk van.

Csepizsak beszélt a Dubljanai kerületi végrehajtóbizottság elnökével, elővette a „megközelíthetetlen” kolhozelnököt is. A bölcsödét rövidesen megnyitották.

Olga Ivanisint látogatása eszébe juttatta a területi végrehajtóbizottság funkcionáriusának, hogy meg kellene vizsgálni, mi a helyzet a többi kerület időszerű gyermekintézményeiben. Látogatása eredményeképpen még a betakarítás előtt számos kolhozban új napközi otthonokat, bölcsödéket, gyermekjátéktereket létesítettek.

...Ez előtt más volt a helyzet. Ha a Drogobics területi dolgozók valamit el akartak intézni, vagy panaszt akartak tenni a kerületi szervezetek helytelen ügyintézése miatt,

kénytelenek voltak

levelet írni, vagy a területi központba utazni. Gyakran előfordult, hogy egyesek hiába tették meg a hosszú utat, nem tudtak találkozni az illetékes funkcionáriusokkal. Nem maradt más hátra: beültek a területi végrehajtóbizottság elnökének előszobájába, s megírták kérényüket. A kérvény, amelyet számos „ellenőrizni”, „megvizsgálni”, „jelentést kérek” ha-

tározat tarkított, hosszú utat tett meg, amíg visszaérkezett a kerületbe, a kolhozba, a faluszovjethez. Am innen ismét visszaküldték Drogobicsba. Sokszor hónapokba tellett, amíg az ember választ kapott.

A területi végrehajtóbizottság, hogy ennek a huzavonának véget vessen, bevezette a rendszeres fogadásokat, amelyekben a területi szovjet küldöttei közvetlenül a kerületekben találkoznak a dolgozókkal. E célra határozott napokat jelölt ki. A területi végrehajtóbizottságok és a helyi szovjetek helyiségeiben nyomtatott hirdetményeken olvasható, ki mikor tartja a fogadóórát.

— Érdekes és hálás munka, amely kölcsönös előnnyel jár — jegyezték meg a területi szovjet küldöttei, amikor visszatértek kerületi kiküldetésükből.

Szkopin, a Drogobics-területi szovjet küldötte a Kárpátokban elterülő Podbuzs-kerületben tartja a fogadóórát. A választókkal való állandó érintkezés lehetővé tette, hogy számos, a kerület szempontjából

fontos és halaszthatatlan kérdést

oldjon meg.

— Egyik utazásom alkalmával, — beszéli, — rájöttem, hogy ebben a kerületben a lakosságnak ritkán van alkalma filmet látni. Amikor visszatértem Drogobicsba, elintéztém, hogy a területi kultúrhatóság több vándormozit küldjön a kerületbe.

Nehéz megmondani, mennyi időt vett volna igénybe, amíg a Novosztreliscsan területi „Ifjú Gárda” kolhoz be tudta volna bizonyítani, milyen nagy szüksége van a

A Minisztertanács határozata az öntözéses gazdálkodás megjavításáról

A Minisztertanács határozatot hozott az öntözéses gazdálkodás területén elért eredmények továbbfejlesztéséről. A határozat megállapítja, hogy hazánk öntözéses gazdálkodása a felszabadulás óta igen nagy arányban fejlődött.

A berendezett terület 28 ezer katasztrális holdról 224 ezer katasztrális holdra emelkedett.

A határozat ezután rámutat azokra a hibákra, amelyek az öntözéses gazdálkodásban jelentkeztek és megállapítja az öntözéses gazdálkodás irányelveit. A határozat leszögezi, hogy **öntözésre berendezett terü-**

leteken elsősorban rizst kell termelni, amelyet az 1955. évi 80 ezer katasztrális holdról az egyoldalú rizstermelés felszámolásával tovább kell növelni.

A szántóföldi jellegű öntözéseket elsősorban a rizses vetésforgó keretében kell fejleszteni. A rizses vetésforgón kívüli szántóföldi öntözéseket csak olyan mértékben lehet fejleszteni, amilyen mértékben a többtermelést biztosító feltételek megvannak. Tovább kell fejleszteni az öntözéses zöldstermelést és ki kell terjeszteni a rét- és legelőöntözést is,

A területi szovjet végrehajtóbizottsága egyébként a saját apparátusában is

rendet teremti.

Szigorú ellenőrzést vezetett be a területi végrehajtóbizottsági elnök titkárságán, ahol most mindent elkövetnek, hogy a bejelentések és panaszok ne heverjenek sokáig a területi és kerületi hivatalokban. Az apparátus munkatársai gyakran utaznak ki helyszínre, hogy a leveleket ellenőrizzék.

A fogadóórák rendjét is szigorúan betartják. Ettől függetlenül a kerületből érkező látogatók minden végrehajtóbizottsági funkcionáriushoz bármely időben bejuthatnak.

A területi végrehajtóbizottság a kerületi végrehajtóbizottságokkal szemben is magasabb igényeket támaszt, és javasolta, hogy a kerületi szovjetküldöttek és a kerületi végrehajtóbizottság funkcionáriusai közvetlen a falvakban és a kolhozokban is tartanak fogadóórát.

V. Vukovics

Siprikó Gyula 25 éve dolgozik a Vízműveknél.

Mennyi mindent rejt magában ez a jubileum.

Harminc esztendő volt, amikor az üzembe került. Illetve ott volt ő már 1923-ban is, mint esztérgályos, de filléres bérvételezéséért őt is elküldték. Utána felvették a MÁV-hoz, de amikor érdeklődtek személynél az előző munkahelyén, nagyon gyorsan elküldték.

Hét évig sokfelé megfordult, s egyszer csak visszakerült a tiszaparti műhelybe. 1931-ben sikerült sőgorával közösen venni egy kis üres telket a Szilléri soron, a tölts szélén. Tizenegy évig építettek rajta egy kis családi házat, 1942-ben lettek vele készen, — nagyon megköpálták.

Az udvarba egy díófát ültettek.

Volt egy kis melléképületük is alapincéze — ide menekültek két év múlva, 1944 szeptemberében a bombázások elől. S egy alkalommal rájuk omlott az óvóhely ajtaja. Amikor kikecmeregtek a ro-

mok alól, s elült a füst és a porfelhő, akkor látták, hogy a házuknak nincs tetője, az egyik ablak rámostól bevágódott a szobába az ágy tetőjére.

Nekiláttak ismét építeni. A Vízműveknél háromszor szorongtak az óvóhelyen. A vasúti hídát bombázták. Siprikó negyedszerre nem ment le, hanem hazasieltett családjához.

Akkor érte telitalálata a Vízművek tiszaparti épületét. A bomba lehatolt egészen a pincéig.

A romokat persze már rég eltávolították, s az épület köralapjaival körülvett óvóhely a szabad ég alatt most róplabdapálya.

Ezek a rövid, kurta sorok könnyen végigfutnak egy negyedszázadon. De az idő nem szaladt ilyen könnyedén. — Fehérré festette Siprikó elvtárs rövidre nyírt haját, szemüveg keretezi melegsugarú szemét és mindig ba-

rátásgos arcán ráncokat is szőtt.

Aztán felszabadult Szeged — és Siprikó Gyula is. Egy szovjet őrnagy ismerte el először a korosodó esztérgályos és gépész munkáját, aki október 11 után már ott dolgozott ismét a műhelyben. Vastag pénzköteget tett eléje a szovjet katona.

— Osszátok szét — mondta.

— De mi megkaptuk a bértünket munkánkért — válaszolta neki Siprikó.

— Ezt viszont jutalmul kapjátok!

Jutalom a munkáért? Ez a megelőző évtizedekben ismeretlen volt.

1949-ben ő lett a Vízművek igazgatója. Hat éve már. Nem volt könnyű dolga, hiszen csak hat elemit végzett. Igaz a négy osztályt kitűnően végezte. A középiskolában azonban rögtön megbuktatták, s a vasmunkás fia az V.—VI. elemi végzettséget csak még el, — szintén kitűnően. Öszülő fejjel tanul-

gyűlést. Beszél, lelkesít, tettekbe buzdít. Nem akarja, hogy még egyszer levigye a bomba keservesen felépített házának tetjét, szeretné a kis unokáját békében nevelni.

A minap is új békebizottságot alakított a Szilléri soron. Háza udvarában, a meglombsodott, terbelyes díofa alatt vagy hetvenen ültek. Feleségét választották meg békéltetőnek. A gyűlést beszélgettek az emberek, s szinte mindenki azt mondta: mindent megtesz, hogy az 1944 október előtti korszak meg ne ismétlődjen.

Dél van. A Vízművek udvarában a róplabda pályát körülvevő téglatorony szélén állunk. A jubileum Siprikó elvtárs — a jövőről beszél.

— Eltűntetjük ezt az emléket is. Jövőre új épület áll majd itt, irodáknak, lesz benne kultúrterem. Amiben most dolgozunk, azokat a helyiségeket átadjuk lakóknak.

Az őszi nap aranylósugara megcsillan a jubiláló békeharcos ezüstszerű haján.

M. T.

JUBILEUM

gyűlést. Beszél, lelkesít, tettekbe buzdít. Nem akarja, hogy még egyszer levigye a bomba keservesen felépített házának tetjét, szeretné a kis unokáját békében nevelni.

A minap is új békebizottságot alakított a Szilléri soron. Háza udvarában, a meglombsodott, terbelyes díofa alatt vagy hetvenen ültek. Feleségét választották meg békéltetőnek. A gyűlést beszélgettek az emberek, s szinte mindenki azt mondta: mindent megtesz, hogy az 1944 október előtti korszak meg ne ismétlődjen.

Dél van. A Vízművek udvarában a róplabda pályát körülvevő téglatorony szélén állunk. A jubileum Siprikó elvtárs — a jövőről beszél.

— Eltűntetjük ezt az emléket is. Jövőre új épület áll majd itt, irodáknak, lesz benne kultúrterem. Amiben most dolgozunk, azokat a helyiségeket átadjuk lakóknak.

Az őszi nap aranylósugara megcsillan a jubiláló békeharcos ezüstszerű haján.

M. T.

Különvonat indul a magyar—esztérák labdarúgó mérkőzésre

Október 16-án, vasárnap kerül sor Budapesten az évad egyik legjelentősebb nemzeti futbalmeccsére, a századik osztrák—magyar labdarúgó mérkőzésre. Amint az IBUSZ városi kirendeltségétől értesültünk, ebből az alkalomból a MÁV különvonatot indít Szegedről Budapestre a kora reggeli órákban. A különvonatra

Növekedett a baromfi-örzsállomány

Befejeződött az idei naposcsibekeltetési idő. A keltetőállományok a múlt évi mennyiségénél 50 százalékkal több naposcsibét keltettek. Az idén kikeltetett naposcsibek száma meghaladta a 17 és félmilliót.

Az ország baromfi-örzsállománya az idén mintegy 20 százalékkal növekedett. Ezen belül különösen örvendetes a vizsármány- és a pulykatermesztés fejlődése. A kacsatorzsállomány mintegy 86, a pulykaállomány pedig 49 százalékkal nagyobb, mint az elmúlt évben.

Az eredményhez nagymértékben hozzájárult a keltetőállományok jó munkája. Jelentős mértékben javultak a keltetési eredmények az elmúlt évi 71 százalékkal szemben

75,6 százalékkal volt az idei arány.

A növekvő igények kielégítésére 1955-ben nyolc új keltetőállomás építését kezdték meg.

A különvonat az esti órákban indul vissza Budapestre. Az utazásra az IBUSZ menetjegy iródban lehet jelentkezni.

Nemzetközi filmtechnikai kongresszus lesz október 6. és 8. között az olaszországi Torinóban, az új felvételi és vetítési eljárásokról. Ezzel párhuzamosan tartják meg a VII. Nemzetközi Filmtechnikai és Optikai Kiállítást,